



Mozart poslouchá freejazz,

Tomáš Klus hraje na hoboje ... nebo jak to ten minulý týden vlastně bylo?

**24. 4. 2009 - klub Garage:
Baf trio, Tomáš Klus**

„Je kytara venku dost slyšet?“
„Neeeee!!!“

„Je? Tak to je dobře, díky.“

Zaplněná Garage včas očekávala... koho vlastně? Jisté je, že na Tomáše Kluse přišlo čtyřia dvacátý aprílový den hodně lidí. Kolik se jich ovšem potýkalo s instrumentální předkapelou?

Baf trio ve složení Tříletý, Plešák, Moc, Sýkora (ano, čtyři) startovalo večer Tříletého proslovu, což už začíná být jistý lokální „kult“. Jedna dvě nesouvislé věty rozesmějí publikum, to je nažhaveno, kapela spouští - ejhle!

Z publika se začnou ozývat první ostýchavé připomínky - „oni nemají zpěv?“, na kuřácké chodbě se už neberou servítky při musikologické analýze tvorby Tria: „He, písnička se nějak čte, ale nemá slova, he.“ S touto logikou - chudák Novosvětská!

Nepřilší pochopenému Baf triu nelze upřít solidní hudebnické dovednosti, nicméně můj pohled je takový, že jisté procento diváků bylo ještě možno získat na stranu kapely. Kde je hudba Baf tria košatá a působivě strukturovaná v otázkách harmonie, ztrácí se ohledem na rytmus a dynamiku. Už při první skladbě bylo znát, že zvýšené tempo by skladbě odebralo jistý punc ostýchavosti a přidalo na živosti. To platí pro více písní - společně ještě z jednu výtku. Rytmičné zlomy, které jsou v mnoha skladbách až násilně dosazeny, přicházejí začasť v nevhodnou chvíli, takt či dva poté, co například kytara či klavír vyjedou do obtížnějších a divočejších figur - selsky řečeno: člověk čeká předvedení hráčských dovedností, a najednou bum, rytmický zásek a pád. Domnívám se, že taková věc je i přes svou nepravoprávnost spíše na škodu.

Tomáš Klus - další interpret večera - co říct? Klus má vkus, protože hodně vychází z Nerez - což je bod plus, anebo dva - vždyť tam zpívala Navarová! Klusův koncert byl vynikající, zcela mne uspokojil. Atmosféra velmi živá, několik přídavek, včetně parodie na reggae a rap. Klus potvrdil, že patří mezi současnou písničkář-



Tomáš Klus

skou špičku - a také proč tam patří. Chytré texty, příjemný hlas, civilní, ale dostatečně (a přiměřeně!) sebevědomý projev, aranž s vůní domoviny, což není vůbec na škodu (jelikož se obejde bez plagiace).

**28. 4. 2009 - městské divadlo:
Děčinský symfonický orchestr**

„Jestliže víla spředená z korálků hudební mlhy hraje Gershwinu, pak potlesk ve stoje.“

Nazul jsem plastové boty, oblékl kalhoty s povoleným pasem, nasadil křivou kravatu, vyrazil do divadla. Šly na mě mráčky - psát reportáž z klasiky, to je jiná řehole, než rockový koncert.

Na programu byly tři skladby: Oehlschlägelův *Koncert pro dva hoboje*, Mozartova *Jupiterská symfonie* (tento název jí udělil pravděpodobně až Solomon, minimálně 25 let po Mozartově smrti) a Gershwinova *Rhapsody in Blue*. Dvě později jmenované skladby budou tvořit osu minireportáže, jelikož Oehlschlägela jsem neznal.

Rhapsody in Blue i *Jupiterská* mají, i přes zcela rozdílný věk, mnoho společného. Obě jsou to velké skladby hudební historie - takovou velkou skladbu totiž člověk pozná tak, že se k ní váže nějaký dramatický či záhadný příběh.

Rhapsody in Blue se Gershwinovi zjevila ve vlaku - podobně jako se Robertu Plantovi z Led Zeppelin zjevil text legendární *Stairway to Heaven* v ohni, ačkoli to bylo, řekněme, za „poněkud jiných okolností“. První orchestrací prošla osm dní před premiérou, s tím, že ohlasy byly radikálně extrapolované. Bernstein, který *Rhapsody in Blue* vroucně

miloval, ji dokonce nepovažoval za „skladbu ve vlastním smyslu slova“.

Mozartova *Jupiterská*? Schumannovi byla pokladem, o němž se nedá nic říct, za skladbu, která strká do kapsy Shakespeara i Beethovena. Vznikala ovšem ve velmi těžkém období: sílící nezámjem Vídeňanů o Mistrovo dílo, peněženka trpící anorexií, nutnost přestěhovat se do bytu na periferii, což mělo za následku ztrátu kontaktu s objednateli (Mozart často psal na objednávku). A tragédie nejhorší, smrt šestiměsíční dcery. Skladba je záhadná tím, že není vůbec jasné, pro jaký účel byla stvořena - což u Mozarta naprosto není zvykem.

Sólisty v Oehlschlägelově barokním koncertu pro dva hoboje jsou Halama a Halamová, oba zdatní. Sám zní kovový zvuk elektrického pianu naladěného do modu „cembalo“. Zatracená modulace - škoda, že zvuk dřeva se nedá vypočítat... Mladá sólistka občas mrkne nejistým očkem po dirigentovi - nebylo se čemu divit...

Jupiterská v plné šíři odkrývá všechny problémy, které budou orchestr provázet po celý zbytek koncertu. Lesní rohy, bez urážky, si snad dopomáhaly jakousi freejazovou partiturou - tóny létaly sem a tam, poměr čistě zahraných tónů (po celý koncert!) vůči nepřesným (co do časování, tak výšky) byl bratru jedna ku čtyřem. Dynamika pokulhávala - rytmická sekce smyčců zhusta nestihala, a tak se ozvalo pilovité zavržení. Největší tragedií však po dobu celého koncertu byly žestě, a to obzvláště trumpety. Slabý nátlak, falešná a zpožděná hra... Oproti tomu ovšem vynikající práci odváděla Halamová, která měla ve třetí větě opakovaný sólo part - hned po něm se celý orchestr probudil a jakoby nabral na síle! Nelze nezmínit akurátní práci houslí a precizní příčné flétny.

Po přestávce následovalo třípísňové swingové medley ukončené „Somebody loves me“ (možná znáte v Sinatrově interpretaci), které dirigoval šéf Junior Jazz Bandu (jehož členové orchestru dopomáhali), Pavel Jirá-

sek. Ten, který předtím tak nemůžně obsluhoval lesní roh, se najednou změnil ve swingového démona a ukázal, kde je jeho posice - orchestru vлил kapku benzínu do žil, rozpohyboval jej naplno, nabil energií - za což se mu dostalo zasluženě vřelého potlesku. Byl to první okamžik, kdy těleso působilo skutečně živým a živelným dojmem. Na místo dirigenta se ovšem posléze vrátil Norbert Baxa.

Imprese z *Rhapsody in Blue* je potřeba roztrždit do dvou kategorií: dojmy ze sólistky a dojmy z orchestru. Rozšířený orchestr (právě s pomocí juniorských jazzmanů) předvedl všechny možné chyby, které nastínil v předchozích skladbách, rytmicky a dynamicky byl nejistý (ona je to taky rytmicky doslova bláznivá skladba). Sólistka? Jednadvacetiletá **Marie Al-Ashhabová** zastínila všechny a všechno.

Předvedla, že pochopila *Rhapsody in Blue* od A do Z, že pochopila, v čem právě vězí ta stokrát omílaná „fůze“ jazzu s klasikou, věděla, „jak je důležité mít synkopu“. V její hře bylo všechno: dynamika, energie, esprit, neuvěřitelný, bez přehánění, ne-u-vě-ří-tel-ný cit pro rytmus. Dokázala se rachmaninovsky rozvášnit, ale energizovala i ostrou dissonantní palbou, když pravou rukou vyjžděla do zběsilých preludií, **Al-Ashhabová** levou přihazovala protirytmizující synkopy. Svou hru prožívala, vřela jako vřídlo a její energie zaplňovala celý sál... Kombinace pochopení látky (od cirkusáckých dvoudobých motivů až po silně romantizující party) společně s technickou přesností dala vzniknout nevšednímu zážitku. Zážitku, který byl odměněn jediným možným způsobem - potleskem vstaje... Nezapomeňme ovšem, že aplaus patřil především klavíristce Marii Al-Ashhabové.

Radek Hendrych



Marie

Al-Ashhabová